

ПЕРШІ ДНІ НОВОГО РОКУ СТАЛИ ДЛЯ ХАРКОВА ТРАГІЧНИМИ — РОСІЙСЬКІ ОКУПАНТИ ЗДІЙСНИЛИ СЕРІЮ МАСОВАНИХ АТАК. ХОЧА «ВІТАТИ» ЗІ СВЯТАМИ ВОРОГ ПОЧАВ ЩЕ МИНУЛОГО ТИЖНЯ.

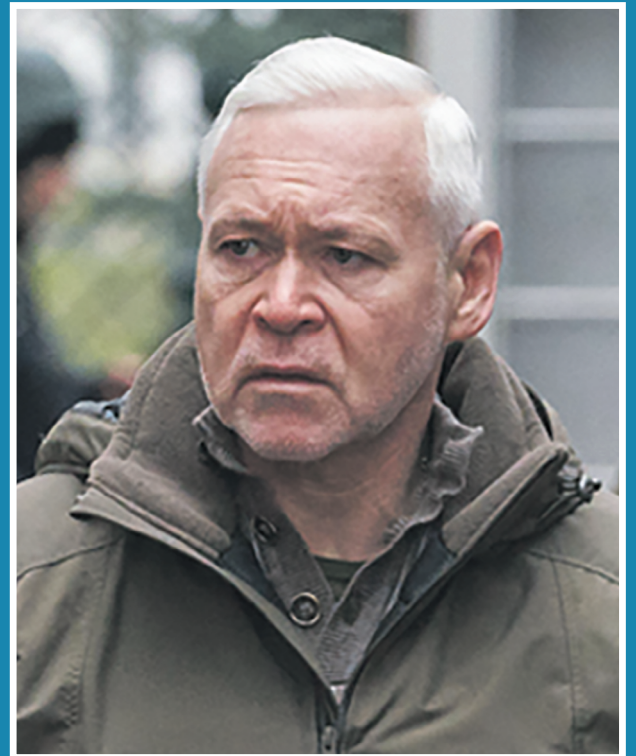
29 грудня. Під прицілом — промислова та цивільна інфраструктури відразу трьох районів міста: Холодногірського, Київського та Слобідського. 22 удари... Троє загиблих, одинадцять поранених... День наступний — 5 вибухів, два прийшлися знову по центру. Десятки поранених. Увечері 2 січня ворожа ракета влучила в будівлю школи у Основ'янському районі. На місці вибуху утворилася вирва діаметром приблизно десять метрів. Рятувальники припускають, що ракетний удар пошкодив підземний водогін.

— Те, що творить російський агресор, — справжній геноцид, тероризм проти мирного населення. Я це казав з перших днів війни. По цивільній інфраструктурі гатять ракетами. Лише в Київському районі під час п'ятничного обстрілу було пошкодже-

но 27 житлових будинків. По місту більше 50. Щодо руйнацій і вибитих вікон, то цифри в сотнях!

Зруйновано медичні заклади, готель, школа, житлові будинки, автономна котельня, виробниче підприємство. Наслідки жахливі. Тому працюємо над цим. З перших хвилин на місці прильотів безперервно працюють наші комунальні служби, щоб якнайшвидше усунути руйнації. Ми все, звісно, відновимо, але уже не повернемо життя людей, які загинули, — наголосив міський голова Ігор Терехов.

На 2 січня кількість пошкоджених будинків внаслідок ранкових обстрілів міста зросла до 55. В Шевченківському районі вибито понад 2 тис. вікон у квартирах і 685 — у місцях загального користування. Також понівечено три покрівлі. Опалення підключили у трьох з восьми будинків. Без електропостачання

залишаються три будинки. У деяких відсутній газ, зазначив мер:

— Сьогодні ми маємо бути єдиними як ніколи. Ми повинні вижити та вистояти. Харків не зламати!

(Продовження на стор. 2)

ХАРКІВ ПЕРЕЖИВ ТРИ ХВИЛІ ОБСТРІЛІВ

ОБГОВОРИЛИ ПОСИЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОВІТРЯНОГО ШИТА

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПРОВІВ ТЕЛЕФОННУ РОЗМОВУ З ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ КАНАДИ ДЖАСТІНОМ ТРЮДО.

Сторони привітали один одного з Новим роком та обговорили питання посилення безпеки України, яка за останні дні вчергове зазнала масованої повітряної атаки з боку росії.

Володимир Зеленський поінформував Джастіна Трюдо про наслідки російських ударів ракетами та безпілотниками «шахед» по українських містах та селах. Зафіксовано влучання у цивільні об'єкти в Сумській, Одеській, Львівській, Київській і Полтавській областях. Є загиблі й поранені серед мирних жителів, зокрема й діти. Лише за вечір перед Новим роком і новорічну ніч сили ППО України знищили понад 80 «шахедів».

Президент України подякував Прем'єр-міністру Кана-

ди за готовність допомагати в посиленні українського повітряного щита, зокрема постачанням додаткових систем

«Насамс» і ракет до них.

Сторони також обговорили роботу над безпечними гарантіями. Домовилися, що команди України й Канади найближчим часом активізують двосторонній діалог заради відповідної угоди.

Співрозмовники також приділили увагу підготовці четвертої зустрічі радників із питань національної безпеки та політичних радників лідерів держав у межах реалізації Української формули миру. Зустріч відбудеться в середині січня у швейцарському Давосі. Володимир Зеленський подякував Джастіну Трюдо й Канаді за відповідну підтримку на глобальному рівні зусиль України.

Крім того, Глава держави висловив вдячність за готовність Канади зберегти оборонну та фінансову підтримку України у 2024 році. Володимир Зеленський наголосив, що наша держава надзвичайно цінує кожен прояв підтримки з боку Канади.

УСЕ ВІДБУДУЄМО ТА ВІДНОВИМО

(Продовження. Початок на стор. 1)

З 29 ГРУДНЯ ПО 2 СІЧНЯ В ХАРКОВІ ПОШКОДЖЕНО ПОНАД 130 ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ, НАЙБІЛЬШЕ — У КИЇВСЬКОМУ РАЙОНІ (64). ТРИВАЄ РОБОТА ЩОДО УСУНЕННЯ НАСЛІДКІВ МАСОВАНИХ РАКЕТНИХ АТАК.

Комунальні служби ремонтують дахи, фасади, закривають вибиті вікна та двері, прибирають сміття у дворах. Будівлі обстежують на наявність інших пошкоджень. Також працюють рятувальники та волонтери.

В Київському і Шевченківському районах пошкоджені будинки житлового фонду, адмінбудівлі, державні установи, повідомив директор Департаменту житлово-комунального господарства ХМР Віталій Мірошник: «Задіяні всі комунальні служби: будівельники, тепловики, водоканалівці, електрики і газовики разом з ДСНСниками. Забули про вихідні та свята. Треба у максимально короткий термін зробити всі відновлювальні роботи».

У лікарні, яку понівечило вибуховою хвилею, тільки-но завершено ремонт після попередніх обстрілів.

Олена Володимирівна, медсестра:

— З 3 о пів на восьму ранку ми тут почали прибирати. А як зайшли — отетеріли від побаченого. Склом було все засипане, наче снігом на вулиці. Я думала, що таке тільки ззовні. А ми так чекали, що вже у січні відкримемося після ремонту...

Завгосп цього медичного закладу Ніна Макарівна каже, що руйнування потужні:

— Ми нещодавно тільки вікна поміняли. Відкрили денний стаціонар, люди приходили на амбулаторне лікування. Відновили опалення, поміняли всі труби на першому поверсі, батареї. Було заплановано влітку на другому поверсі зробити і відкривати також стаціонар.

...Цей будинок теж зруйновано внаслідок ударів. Мешканці жаліються, що від вибухової хвилі повибивало не тільки вікна, а в деяких приміщеннях і двері.

Оксана, мешканка будинку:

— Було дуже гучно. Все попадало. Вікна порозбивалися. Я маму, якій 84 роки, ледь до тьми привела...

Харківський міський голова Ігор Терехов заявив, що комунальні служби працюють цілодобово. Щодо розселення людей, за необхідності є ресурси у гуртожитках.

У СПОДІВАННІ НА ПОДАЛЬШУ СПІВПРАЦЮ

За дорученням Президента України Володимира Зеленського Керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак провів телефонну розмову з радником Президента Південно-Африканської Республіки з питань національної безпеки Сідні Муфамаді.

Андрій Єрмак подякував співрозмовнику за активну участь у зустрічах на рівні радників щодо імплементації Української формули миру. Сторони обмінялися думками щодо підготовки до наступної зустрічі радників із нацбезпеки та проведення ключових заходів стосовно реалізації пунктів Формули миру в наступному році.

Також було обговорено питання контактів між Україною та ПАР у найближчій перспективі.

Керівник Офісу Глави держави переказав привітання від Президента Володимира Зеленського з прийдешнім Новим роком і висловив сподівання на подальше посилення двостороннього діалогу.

Також Андрій Єрмак провів продуктивну телефонну розмову з міністром закордонних справ Угорщини Петером Сіярто:

— У продовження розмови Президента Володимира Зеленського з Прем'єр-міністром Угорщини Віктором Орбаном працюємо над організацією зустрічі двох лідерів у найближчому майбутньому.

Сторони обговорили просування України на євроінтеграційному шляху.

ЗНАКОВИЙ ПРОЄКТ

У ХАРКОВІ ЗБУДУЮТЬ ПІДЗЕМНЕ ДЕПО ДЛЯ РУХОМОГО СКЛАДУ МЕТРОПОЛІТЕНУ, ПОВІДОМИВ МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ В ЕФІРІ НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕМАРАФОНУ.

Мер наголосив, що продовжується активна робота з міжнародними партнерами стосовно будівництва нових станцій метрополітену:

— Для нас це знаковий проєкт, і кошти на нього вже виділені. Також він пе-

редбачає будівництво підземного депо, яке раніше планувалося збудувати на поверхні. Але ми змінили проєктно-кошторисну документацію і будуватимемо депо під землею. Воно слугуватиме укриттям для метротранспорту.

У ХАРКОВІ З'ЯВИЛАСЯ НОВА ВУЛИЦЯ

КОЛИШНЮ ВУЛ. БАЛАКІРЄВА, ЯКА РОЗТАШОВАНА В ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА, ПЕРЕЙМЕНУВАЛИ НА ВУЛ. СТАНІСЛАВА ПАРТАЛИ, ЯКИЙ ЗАГИНУВ 2 БЕРЕЗНЯ 2022 РОКУ ПОБЛИЗУ СЕЛИЩА КАЛИНІВКА ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ. ВІДПОВІДНЕ РІШЕННЯ БУЛО УХВАЛЕНЕ НА ПОЗАЧЕРГОВІЙ СЕСІЇ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКРАДИ.

Лейтенант Станіслав Партала народився 5 жовтня 1984 року в Харкові. Навчався у Харківській гімназії № 111. Воювати пішов у 2014 році. За роки на передовій провів сотні вдалих бойових операцій та навчив військовій справі багатьох побратимів. Був командиром взводу розвідки, отримав звання Героя України та орден «Золота Зірка» (посмертно).

ПЛАНИ НА ПРИЙДЕШНІЙ РІК АМБІТНІ

ЩОДО ВІДБУДОВИ ЖИТЛА, В ХАРКОВІ НЕ ЧЕКАЮТЬ НА ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ. ЦЕ ПРИНЦИПОВА ПОЗИЦІЯ МІСЬКОГО ГОЛОВИ ІГОРЯ ТЕРЕХОВА. ТОМУ ЩО ПОНАД 150 ТИСЯЧАМ ХАРКІВ'ЯН, ЯКІ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ, ТА ПОНАД 200 ТИС. ВПО, ЗНАЧНА ЧАСТИНА ЯКИХ ПЛАНУЄ ЗАЛИШИТИСЯ У МІСТІ, ДЕСЬ ПОТРІБНО ЖИТИ.

Перші 200 об'єктів відремонтували ще у 2022 році. Масштабні ремонтні роботи з відновлення житлового фонду цього року тривали на Північній Салтівці, у П'ятихатках та в інших районах.

— Наприкінці 2023 року капітально відремонтували 50 об'єктів, які зазнали пошкоджень середнього ступеня важкості: зруйновані фасади, контури, покрівлі, втрачена несуча спроможність об'єкта. Наразі у роботі на різних стадіях ремонту перебуває понад 23 об'єкти. Плани на наступний рік досить амбітні, але все буде залежати від фінансування. Вже отримали проектно-кошторисну документацію для 118 будинків, хоча для їхнього ремонту гроші ще треба знайти. Взагалі у статусі капітального ремонту

перебуває понад 284 об'єкти, по яких вже є звіти комісії або вони перебувають на стадії проєктування. Загальний кошторис на відбудову важко уявити, — повідомив заступник директора Департаменту житлово-комунального господарства ХМР Євген Пасенов. — Також у нас є перелік об'єктів, які будуть демонтовані. Наприклад, перший під'їзд будинку по вул. Наталії Ужвій, 82. На майдані Героїв Небесній Сотні є ще 5 будинків, які після авіабомбового удару зруйновані вщент. Є об'єкти із частково пошкодженими під'їздами. Вони, найімовірніше, будуть демонтовані, але експертизи поки говорять про те, що ми їх можемо відновити. Зауважу ще на таке: відновлення бу-

динку по Наталії Ужвій, 82, вже триває не за графіком. Тому що намагаємося зберегти матеріальні цінності, які жителі можуть забрати, наприклад сантехніку або бойлери, хоча спочатку ми хотіли одразу розпочати демонтаж. Це забирає багато часу. Окрім того, самі демонтажні роботи тривають з перешкодами. Тож графік постійно потребує корегування.

Разом з відновленням житлового фонду розробляється і оновлений Генеральний план розвитку міста Харкова. За попередніми розрахунками, збитки, що були завдані місту внаслідок обстрілів, вже сягають 9,5 мільярда доларів США.

— У 2024 році ані капітальні ремонтні, ані роботи з реконструкції не будуть зупинятися. Є ще болюча тема для міста — це реставрація пам'яток архітектури, яких пошкоджено понад 88. Вважаю, що на початок року це основне завдання влади, — зазначив Євген Пасенов.

ДАХИ ВІДНОВЛЮЮТЬ ВЖЕ НЕ ВПЕРШЕ

НА ПОЧАТКУ ГРУДНЯ ДВІ ВОРОЖІ РАКЕТИ ПОЦІЛИЛИ У СПАЛЬНИЙ КВАРТАЛ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ХАРКОВА. ПІД ЧАС ОБСТРІЛУ ЗАЗНАЛИ ПОШКОДЖЕНЬ ВІКНА, ПОКРІВЛІ ТА ФАСАДИ БУДИНКІВ.

Після ракетних ударів пройшло декілька тижнів, а комунальники продовжують впорядковувати житлові будинки. Зокрема, ремонтують покрівлі. І це не вперше.

Директор КП «Харківспецбуд» ХМР Богдан Долина розповів, що у цьому районі налічувалося вже чи то 4, чи то 5 прильотів:

— Десь 500 вікон в цих домах ми закрили. Ті покрівлі, які можна було тоді відремонтувати, ми зробили. На сьогодні вже відбуваються більш докладні обслідування дахів і виявляються місця, які треба ще ремонтувати.

Всі аварійні роботи, де мають місце протікання покрівель, комунальні служби планують завершити протягом найближчих днів. Хоча, як свідчить практика, навіть згодом проблема може з'явитися. Згідно з інформацією комунального підприємства, лише цього року рашисти своїми обстрілами пошкодили майже 800 покрівель в Харкові.

— У цьому році тільки наше КП відремонтувало 775 дахів, що були пошкоджені через обстріли. Це десь 18 тис. м²

покрівель так чи інакше ми ремонтували. Буває таке, що на перший погляд дах здається цілим, а потім з'ясується, що шифер підірвало, треба міняти. Також за рік ми закрили контури у 600 будинках. З матеріалами допомагають волонтери та благодійники, дещо купується за кошти міського бюджету, — повідомив Богдан Долина.

УРАХОВУЮЧИ ПОТРЕБИ НАСЕЛЕННЯ

У СПІЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД, СІЛ, СЕЛИЩ І МІСТ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ПЕРЕДАЛИ КНП «МІСЬКИЙ ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНИЙ ДИСПАНСЕР №3».

Відповідне рішення було ухвалене на позачерговій сесії Харківської міської ради, ураховуючи потреби населення у своєчасному та доступному медичному обслуговуванні, а також задля забезпечення належної якості роботи медичного закладу та ефективного використання ресурсів.

Раніше медичний заклад перебував у власності Харківської міської територіальної громади. В Департаменті охорони здоров'я ХМР повідомили, що обсяг послуг, які надає диспансер, не зменшиться.

ЗНОВУ ДІЄ ПРОГРАМА МОЛОДІЖНОГО КРЕДИТУВАННЯ

РОДИНА ХАРКІВ'ЯН ІГОРЯ ТА ВІКТОРІЇ ФЕСЕНКІВ МАЄ ТРЬОХ ДІТЕЙ, АЛЕ НЕ МАЛА СВОГО ЖИТЛА. ВОНИ ДОВГІЙ ЧАС ОРЕНДУВАЛИ КВАРТИРУ.

І ось молоде подружжя отримало від міста неймовірний, як говорить сама Вікторія, подарунок:

— Замислилися про кредит, коли я була вже вагітна третьою дитиною. Подали документи, нас поставили у чергу. Одного дня мені зателефонували і сказали, що нам готові надати кредит. Я дуже була рада! Тепер у нас є, так би мовити, своя квартира. Це щастя! Ми дуже вдячні місту, владі за те, що нам надали таку можливість, та ще й під Новий рік!

Омріяну квартиру родина придбала через програму молодіжного житлового кредитування в рамках міської цільової програми будівництва та придбання доступного житла.

— В Україні саме Харків був лідером в реалізації подібного роду програм. З початком повномасштабних бойових дій, фінансування з об'єктивних причин було призупинено. Але у травні 2023 року за ініціативою міського

голови Ігоря Терехова, попри складнощі, з якими ми стикаємося, незважаючи на те, що Харків є прифронтовим містом, розуміючи важливість та актуальність питання забезпечення житлом харків'ян, фінансування програми було відновлено, — повідомив заступник директора Департаменту економіки та комунального майна ХМР Роман Шабала.

У 2023 році завдяки участі у міській програмі кредити на

вигідних умовах отримали 40 родин. Щасливими власниками квартир в Харкові стали не тільки молоді громадяни, а і учасники бойових дій в АТО, внутрішньо переміщені особи, працівники бюджетних установ, науково-педагогічні працівники вишів.

Протягом багатьох років житлові програми місто реалізує через Державну спеціалізовану фінансову установу «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву».

— Хочемо, щоб у 2024 році здійснилося головне бажання мільйонів українців та настала довгоочікувана перемога, запанував мир та затишок у власних оселях, — зазначила менеджерка Харківського відділення «Держмолоджитло» Олена Власенко.

У компанії «Житлобуд-1» звітують: за останні роки молодіжному фонду передано більше 800 квартир, у 2023-му — 40 квартир.

— Було непросто, але ми змогли ввести в експлуатацію 140 тисяч квадратних метрів житла. Це понад дві тисячі квартир, — повідомив голова наглядової ради ПАТ «Трест Житлобуд-1» Олександр Харченко.

ДІТИ ПІЛЬГОВИКІВ ОТРИМАЛИ ПОДАРУНКИ

В ПЕРЕДДЕНЬ НОВОГО РОКУ ШКОЛЯРІ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ ОТРИМАЛИ КОМП'ЮТЕРНУ ТЕХНІКУ ДЛЯ НАВЧАНЬ.

1500 ноутбуків для 184 закладів освіти Харкова передали міжнародні партнери фонду ООН (ЮНІСЕФ).

— Ноутбуків загалом потребують 5700 школярів, які навчаються у нашому місті. Отримали перші півтори тисячі ноутбуків. Передали їх директорам шкіл і вони вже передадуть дітям. Будемо сподіватися, що у 2024 році отримаємо для учнів ще ноутбуки, — зазначив Харківський міський голова Ігор Терехов.

Юлія Гаплевська, директорка ліцею № 152:

— Нелегкі часи зараз в Україні, але, незважаючи ні на що, турбота про дітей — це найголовніше завдання всіх дорослих. Девайсів для навчання потребує багато дітей. Особливо це стосується багатодітних та малозабезпечених

сімей, дітей, яких прихистив Харків. Зважаючи на співпрацю нашого міста з міжнародними організаціями, сьогодні ми маємо можливість отримати ноутбуки дітям для навчання.

Ольга Задорожна, директорка ліцею № 144:

— Ми, дорослі, розуміємо, що для кожної сучасної дитини наявність сучасних ноутбуків, гаджетів — це зв'язок

із зовнішнім світом. Ця акція є надзвичайно важливою для дітей, які конче потребують засобів для навчання. Кожна дитина і кожна родина розуміє, що вона не залишилася наодинці з цією проблемою. І, звичайно, слова вдячності Ігорю Олександровичу за розуміння цієї проблеми. Ми знаємо, що питання освіти завжди є пріоритетом в нашому місті.

Яна Чернігівська, директорка ліцею № 46:

— Попри всі складнощі сьогодення, попри те, що нашу школу зруйновано, найбільша кількість учнів нашого ліцею навчається в метрошколі. Всі інші діти здобувають освіту онлайн і дуже потребують такої техніки. Ми щиро вдячні — і батьки, і діти, і всі освітяни нашим міжнародним партнерам і меру Харкова Ігорю Терехову.

ЧИМ ДОПОМОГТИ ТЕАТРАМ

НА ЗУСТРІЧІ ХАРКІВСЬКОГО МІСЬКОГО ГОЛОВИ ІГОРЯ ТЕРЕХОВА З КОЛЕКТИВОМ ЙШЛОСЯ ПРО РОЗВИТОК ХАРКОВА, ПЕРСПЕКТИВИ ПРИЙДЕШНЬОГО РОКУ, БЮДЖЕТ-2024 ТА СТРАТЕГІЧНІ ПЛАНИ.

У відвертій розмові Ігор Терехов пояснив, що стратегічним напрямом для

Харкова залишається відбудова житла. Так, аби люди, які через війну залишилися без даху над головою, повернулися додому, все це треба відновити. Тому місто зараз розбирається зі всіма борговими зобов'язаннями перед кредиторами:

— Я цілеспрямовано скорочую боргові зобов'язання, бо розумію, що згодом місту доведеться залучати багато коштів, за які відбудовуватимемо оселі, будуватимемо нове житло, відновлюватимемо інфраструктуру. Місто мусить виступити позичальником, але для цього потрібна гарна кредитна історія. Така, що продемонструє, що Харків є надійним партнером і що у нас немає таких колосальних боргових зобов'язань. Тоді з нами будуть розмовляти міжнародні партнери та установи.

Очільник міста також пояснив, чому освітлення працює

саме так та які перспективи розвитку громадського транспорту:

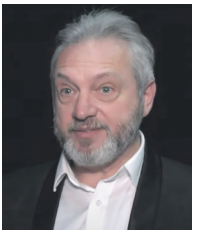
— Я теж хочу, щоб освітлення у нас було з 5 ранку до 12 ночі чи до 11 вечора. Але це дуже дорого коштує. Це, по-перше. По-друге, де у нас є можливість полагодити електричну мережу вуличного освітлення, а де її поки немає. Треба трохи почекати, і все відновимо. Що стосується транспорту, ми запустимо трамвайний маршрут, який відновить зв'язок центральної частини міста і вокзалу «Харків — Пасажирський» — це трамвай № 12. Хочу додати, що приблизно половини трамвайного парку у нас більше не існує. Його і немає де взяти. Тому Харків планує переходити ще й на електробуси. Більше того, незважаючи на реалії, наступного року місто налаштоване розпочати зведення нових станцій метрополітену, над

проектом яких муніципалітет працював з міжнародними партнерами ще у довоєнні часи.

Говорили і про болючі теми співробітників театру, і про те, чим місто може допомогти.

Олександр Куліш, провідний майстер сцени, актор Харківського академічного театру:

— В умовах війни працюється дуже тяжко. Працю-

ють кінотеатри, працюють всі універсами, працюють всі, а театри чомусь ні, не дають цієї змоги, а ми дуже хочемо. Наш театр потрапив у складну ситуацію у зв'язку з переходом з російської на українську мову. Ми вже її опанували, підготували багато вистав. Я не розумію, чому нам не дають працювати. А ще скоротили в два рази кошти, я не знаю, як ми будемо виживати в цей час.

Мер Харкова пояснює, що це питання не залежить від міста, а від рішення ради оборони регіону. На його переконання, ще трохи часу, і все стане на свої місця. Прийдешній рік буде важкий, додав мер, але кожному, хто залишився в тилу, треба набратися терпіння і на своїх місцях робити все можливе задля Перемоги.

НАДИХАТИМЕ ЮНИХ МУЗИКАНТІВ

У НОВОРІЧНІ СВЯТА ВІДБУВАЮТЬСЯ НЕЙМОВІРНІ ДИВА, А ОСОБЛИВО ТОДІ, КОЛИ ПРОСТЯГАЄТЬСЯ РУКА ДОПОМОГИ ІНШИМ.

Шkola Muzyczna I i II Stopnia міста Кракова розпочала благодійну акцію, щоб допомогти дітям Дитячої школи мистецтв № 5 ім. І. О. Дунаєвського продовжувати отримувати нові знання та вміння під час дистанційного навчання.

Учні та викладачі польської школи взяли участь у цьому заході та підтримали благодійну ініціативу. Вони зібрали свої власні музичні інструменти, якими не користуються. Це не лише дозволить дітям харківської школи на дистанційному навчанні безперешкодно музикувати вдома, а й надихне юні таланти.

У Департаменті культури ХМР висловили щире подяку за підтримку та можливість подарувати друге творче життя цим інструментам!

Директор Дитячої школи мистецтв № 5 ім. І. О. Дунаєвського вже передала викладачам інструменти для їхнього подальшого налаштування.

ЕКЗОТИЧНІ ІМЕНА, ЯКІ ДАВАЛИ ДІТЯМ У 2023 РОЦІ

БАТЬКИ НАЗИВАЛИ ХЛОПЧИКІВ ЙОРДАНОМ, ЛЮТОБОРОМ, ГЕКТОРОМ... ДІВЧАТОК — ВЕСНОЮ, ЮНЕССОЮ, НІКОЛЕТТОЮ І НАВІТЬ... АВІВА-СВІТАНЦВІТАЙНЕ

На запит «Главкома» Міністерство юстиції України надало перелік рідковживаних імен новонароджених дітей в Україні протягом 2023 року.

У Харківській області, крім звичайних імен, батьки звернулись до першоджерел грецької, латинської, арабської та навіть кельтської культури.

Отже, у перелік увійшли жіночі імена: Аларія, Анжеліна, Васирина, Емілія, Емма, Євангеліна, Єгіна, Єріка. Чоловічі: Алеан (має кельтське походження), Амір, Єлісей, Леон, Мойсей, Тадей, Шаміль.

Із початку повномасштабного вторгнення у Харкові на світ з'явилося майже 4000 дітей.

У останній тиждень року у місті народилися 65 дітей. — Серед новонароджених — 30 хлопчиків і 35 дівчаток. Загалом з початку війни в Харкові з'явилося на світ 3935 дітей, — розповіли у Департаменті охорони здоров'я ХМР.

НАЙТОЧНІШИЙ ГОДИННИК УКРАЇНИ ВЦІЛІВ

УНАСЛІДОК ВОРОЖОЇ АТАКИ В НІЧ ПРОТИ 31 ГРУДНЯ У ХАРКОВІ БУЛО ПОШКОДЖЕНО БУДІВЛЮ ІНСТИТУТУ МЕТРОЛОГІЇ, ДЕ ЗБЕРІГАЄТЬСЯ ЕТАЛОН УКРАЇНСЬКОГО ЧАСУ.

У коментарі ЗМІ виконувач обов'язків гендиректора Національного наукового центру «Інститут метрології» Володимир Склярів розповів, що годинник вцілів та працює. Він нагадав, що цей пристрій — «унікальне технічне обладнання», за яким звіряє час авіація та залізниця.

Крім того, науковець зазначив, що внаслідок ворожої атаки на першому поверсі центру вибиті майже усі вікна. На щастя, постраждалих серед працівників, а їх в Інституті майже дві сотні, немає. Склярів сказав, що Інститут не вперше опиняється під російським ударом.

ПРИКОРДОННИКИ «ПРИВІТАЛИ» ОКУПАНТІВ З НОВИМ РОКОМ

НА ХАРКІВСЬКОМУ НАПРЯМКУ ЗНИЩЕНО ЩЕ ОДИН СКЛАД З БОЄПРИПАСАМИ ВОРОГА.

На Харківському напрямку мінометний розрахунок бригади Гвардії наступу «Сталевий кордон» влучив у ворожий склад з боєприпасами та феєрично привітав окупантів з Новим роком! Шукаємо нові цілі, — зазначають прикордонники.

ПРОЙДИСВІТ ДУРИВ ХАРКІВ'ЯН, ОБІЦЯЮЧИ РОБОТУ В ЄВРОПІ

ПРАВООХОРОНЦІ ВИКРИЛИ 26-РІЧНОГО ЧОЛОВІКА, ЯКИЙ, ЗАПЕВНЯЮЧИ ПРО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ В ЄС, ОБМАНЮВАВ ЛЮДЕЙ.

Протягом року він розміщував в інтернеті оголошення про працевлаштування за кордоном.

У претендентів чоловік просив передоплату — нібито за отримання пакета документів за бронювання вакансії та страхування для подальшої роботи. Суми варіювалися від 4000 до 15000 гривень. Коли люди переказували йому гроші, чоловік вже не виходив на зв'язок. Харків'янина повідомлено про підозру за фактами шахрайства

МІСТЯНКА ОРГАНІЗУВАЛА ТОРГІВЛЮ ПСИХОТРОПАМИ

41-РІЧНА ХАРКІВ'ЯНКА ІЗ ДВОМА СПІЛЬНИКАМИ — ЧОЛОВІКАМИ 42 І 45 РОКІВ — НАЛАГОДИЛА РОЗГАЛУЖЕНУ МЕРЕЖУ ЗБУТУ ПСИХОТРОПІВ СЕРЕД МІСЦЕВОГО НАСЕЛЕННЯ.

Щомісяця ділки продавали близько 2 кг речовини та отримували близько 2 млн грн. РПР розповсюджували за допомогою закладок та з рук у руки. Психотропи давали залежним у борг.

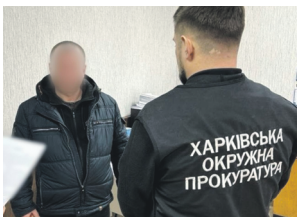
Підозрюваних затримали. Правоохоронці виявили та вилучили у злочинної групи понад 110 тис. грн, банківські картки, мобільні телефони, чорнові записи з переліком боржників, електронні ваги, фасувальні пакетики, полімерні зіп-пакети з РПР.

ЛЮБИТЕЛЯ «РУСЬКОГО МИРУ» ВІДПРАВИЛИ ДО СУДУ

ЖИТЕЛЬ СЕЛИЩА ДОКУЧАЄВСЬКЕ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ПІДТРИМУВАВ «РУСЬКИЙ МИР».

Серед місцевих мешканців він публічно казав: «Зовсім скоро нас визволять від української влади і нам усім буде чудово жити під російською владою». Крім того, колаборант вихваляв дії президента росії та наголошував, що він правильно править своєю державою.

Проте мрії колаборанта не здійсняться. Правоохоронці викрили чоловіка і тепер на нього чекає суд.

У НОВОРІЧНУ НІЧ НЕВІДОМІ ЗАПУСТИЛИ ФЕЄРВЕРК

У СЛОБІДСЬКОМУ РАЙОНІ ХАРКОВА НЕВІДОМІ ЗАПУСТИЛИ ДИСТАНЦІЙНО ФЕЄРВЕРК ЗА ДОПОМОГОЮ ПУЛЬТА.

Близько опівночі до поліції надійшло кілька викликів від громадян у Слобідському районі, що у парку невідомі запустили феєрверк. Правоохоронці виявили установку запуску феєрверка, до якої виведено дрот, — зазначається у повідомленні поліції.

Наразі поліцією вживаються заходи для встановлення правопорушників та притягнення їх до відповідальності.

ГВАРДІЙЦІ ЗАПИСАЛИ НОВОРІЧНИЙ КЛІП У МЕТРО

ВІЙСЬКОВИЙ ОРКЕСТР 5-ї СЛОБОЖАНСЬКОЇ БРИГАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ ПРИВІТАВ УКРАЇНЦІВ, ВИКОНАВШИ КОМПОЗИЦІЮ ШВЕДСЬКОГО КВАРТЕТУ АВБА HAPPY NEW YEAR.

Відео до пісні, яке зняли на одній зі станцій Харківського метрополітену, опублікувала бригада:

— Ми довго думали, як привітати побратимів, наших друзів, волонтерів та їхні родини з прийдешнім Новим, 2024 роком. І зрозуміли, що багатьом за лічені дні до новорічної ночі захочеться почути композицію, яка створить атмосферу свята і нагадає про приємні миті минулого в складний для України та кожного з нас час.

ПРИХИСТИЛИ ВПО. ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

ОСОБИ, ЯКІ ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЗА РОЗМІЩЕННЯ ВПО, МАЮТЬ ЗНАТИ ПРО ПЕВНІ ЗМІНИ. ЗОКРЕМА, З 1 СІЧНЯ ПОТОЧНОГО РОКУ ЗМІНЕНІ ФОРМИ ПОВІДОМЛЕННЯ ТА ЗАЯВИ. ПРО ЦЕ ДОВОДИТЬ ДО ВІДОМА ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ХМР.

Відтепер не буде призначатися компенсація на осіб, з якими господар пов'язаний родинними відносинами, споріднення яких засноване на шлюбі та кровному родстві (чоловік, дружина, батько, мати, діти, онуки, зокрема повнолітні). При цьому Управління соціального захисту населення має право запитувати та отримувати від особи, що розмістила внутрішньо переміщених осіб, свідоцтва про народження, про державну реєстрацію шлюбу або про розірвання шлюбу.

Також тепер органи мають право проводити перевірку достовірності наведених у повідомленні або заяві відомостей через відвідування місць розміщення внутрішньо переміщених осіб, зокрема з метою перевірки факту розміщення таких осіб, ідентифікації осіб, перевірки факту безоплатного розміщення таких осіб, кількості розміщених осіб та умов їх проживання.

У Департаменті соціальної політики ХМР нагадали, що прийом заяв здійснюється з 1 по 5 число в районних Управліннях соціального захисту населення або через електронну пошту departamentssp2018@gmail.com виключно з 1 числа (00:01) по 5 число (23:59). Заяви, котрі надійшли пізніше, розгляду не підлягають.

Бланки заяв та повідомлення можна завантажити за посиланнями, які розміщені на офіційній сторінці департаменту у facebook.

ХАРКІВ І НАДАЛІ БУДЕ СТУДЕНТСЬКИМ МІСТОМ

МІСЬКИЙ ГОЛОВА ІГОР ТЕРЕХОВ ЗУСТРІВСЯ З КОЛЕКТИВОМ ХНПУ ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ. ЗІ СПІВРОБІТНИКАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МЕР ОБГОВОРІВ НИЗКУ ВАЖЛИВИХ ТЕМ, ЗОКРЕМА БЕЗОПЛАТНИЙ ПРОЇЗД В ГРОМАДСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ, ВІДБУДОВУ ЖИТЛА, БЕЗПЕКУ МІСТА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.

Під час спілкування мер докладно розповів про всі витрати бюджету, які заклали на 2024 рік, про пріоритетні статті. Торкнулися в бесіді і теми розбудови міста:

— Ми прийняли на сесії міської ради дуже важкий бюджет. Важкий, передусім, тому що 30%, які ми отримували через ПДФО військових, віддали на державний рівень. Розумію, що так потрібно, бо перш за все нам потрібно вибороти перемогу. Сьогодні всі видатки, які є, нам потрібно направляти на те, щоб підтримувати військових, щоб вони були забезпечені всім необхідним. Крім цього, у пріоритеті — відбудова міста. У минулому році нам вдалось відремонтувати 200 будинків. В планах на майбутній рік — 157 будинків.

Відповідаючи на запитання педагогів, чи буде Харків і надалі студентським містом, як це було до російського вторгнення, Ігор Терехов розповів про генеральний план розвитку Харкова, у якому якраз і закладено збереження наукового потенціалу міста.

Завершуючи розмову, мер подякував усім співробітникам

кам вишу за те, що вони перебувають в Харкові, навчають студентів попри всі складнощі сьогодення. А за сумлінну, віддану працю в час війни на благо рідного міста низку викладачів відзначили Почесними грамотами та Подяками.

Педагоги кажуть, що такі зустрічі надихають та живлять віру у добре майбутнє.

Світлана Золотухіна, доктор педагогічних наук, професорка ХНПУ ім. Г.С. Сковороди:

— Ми ні на день не робили перерви в навчальному процесі. Навіть тоді, коли ми побачили руйнацію нашого корпусу. Оцей корпус ми колись заклали своїми руками, студенти, викладачі. Навіть тоді у нас тривав навчальний процес, навіть тоді ми не зупинились ні на мить. І тому зустріч сьогодні надихає, дає нам віру та впевненість в тому, що ми йдемо у правильному напрямку.

Наталія Левченко, доктор філологічних наук, професорка, академік ХНПУ ім. Г.С. Сковороди:

— Очікування від зустрічі повністю виправдалися. Будемо далі рости, розквітати і вчити вчителів із саме українською ідентичністю. Це якраз те, що нам сьогодні треба в нових викликах війни — формувати нову націю, українську націю, щоб нам ніхто не нагадував, що Харків — це Україна. Харків — він був, є і буде Україною.

ЗАВЖДИ НА ЗВ'ЯЗКУ

МАЙЖЕ 330 ЖИТЕЛІВ ПІВНІЧНОЇ САЛТІВКИ-5 ЗВЕРНУЛИСЯ ДО МЕРА ІГОРЯ ТЕРЕХОВА З ПРОХАННЯМ ВИНЕСТИ ПОДЯКУ ДЕПУТАТУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОЛЕКСАНДРУ КАСЬЯНОВУ.

З початку повномасштабної війни Олександр Касьянов робить все, щоб допомогти харків'янам, не шкодуючи сил та часу.

— В перші ж дні Північна Салтівка-5 здригнулася від страшних ракетних ударів, горіли будинки, — пригадає голова комісії з соціально-правової роботи Організації ветеранів України Київського району Харкова Тетяна Корабельникова. — Але, незважаючи на небезпеку, голова адміністрації Київського району Неллі Казанжієва та депутат Харківської міської ради Київського району Харкова Олександр Касьянов самовіддано допомагали жителям району. В одну із квартир було пряме влучення, п'ятеро дітей із батьками залишилися просто неба. Їхати їм було нікуди. Неллі Казанжієва і Олександр Касьянов миттєво вирішили проблему. Депутат відвіз сім'ю у власну квартиру. У багатодітної родини з'явився тимчасовий прихисток.

І в негоду, і під обстрілами Олександр Касьянов з людьми. Приїжджає до 522-го мікрорайону, щоб адресно доставити про-

дукти, дитяче харчування, речі першої необхідності. Завжди допоможе, вислухає та підтримає у найважчих ситуаціях.

— Це скромна, небагатослівна, відповідальна і дуже дбайлива людина — людина справи. Він вірить у Перемогу та робить все, щоб її наблизити. Після обстрілів він опе-

ративно телефонував до пожежників, рятуючи життя людей та важливу інфраструктуру. Під час пожежі у гаражно-му кооперативі допомагав витягувати з вогню автомобілі, контролював своєчасне відновлення комунальних послуг після аварій на мережах. Здавав кров, щоб врятувати чиєсь життя. У День Харкова разом з адміністрацією Київського району організував для ветеранів «Зустріч друзів» із частуваннями та концертом українських пісень. Ветеранські організації вдячні Олександру Касьянову за передплату газет: завдяки цьому багато ветеранів постійно

в курсі найсвіжіших новин міста та області, — розповідає Тетяна Корабельникова:

Немічні люди похилого віку, інваліди — це ті категорії харків'ян, якими особливо опікується Олександр Касьянов. Депутат усіляко допомагає вирішувати їхні проблеми: людям доставляють гуманітарну допомогу, предмети гігієни, гарячі обіди, питну воду.

— Він ніколи не ставить до своєї роботи формально, — акцентує помічниця депутата Ніна Фісун. — Розуміє, що війна — це багато горя, що ми маємо згуртуватися та бути разом. Душевний контакт — це основне, що має бути пріоритетом у відносинах з людьми.

— Він тягнеться до людей, він постійно серед нас, — каже житель мікрорайону 90-літній Юрій Пермяков.

— Вперше зустрічаю таку людину. Це справжній народний обранець, — ділиться 89-річна Клавдія Колесникова.

— Номер мого телефону знають багато жителів Київського району. Я завжди на зв'язку, — каже Олександр Касьянов.

СКІЛЬКИ ТРЕБА ПИТИ. РЕКОМЕНДАЦІЇ МОЗ

ЧЕРЕЗ РЕКЛАМНІ КАМПАНІЇ МИ ЗНАЄМО, ЩО ТРЕБА ПИТИ ЩОНАЙМЕНШЕ ПІВТОРА ЛІТРА ВОДИ НА ДЕНЬ, НЕЗАЛЕЖНО ВІД ПОРИ РОКУ ЧИ ПОТРЕБИ. ЛЮДИ СТАРАННО ВІРИЛИ В ЦЕЙ ГЕНІАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГОВИЙ ХІД, ТОМУ ПИЛИ ВОДУ ЛІТРАМИ, НАВІТЬ КОЛИ ПИТИ ЗОВСІМ НЕ ХОТИЛОСЯ. ТА ЧИ СПРАВДІ ЛЮДИНА ЩОДНЯ МАЄ ВИПИВАТИ ВИЗНАЧЕНУ КІЛЬКІСТЬ ВОДИ?

Коли й скільки пити дорослим та дітям, як залежить наша потреба в рідині від сезону та як визначити, що організму недостатньо води, розповіли у МОЗ.

► СКІЛЬКИ НАСПРАВДІ ТРЕБА ПИТИ

У МОЗ радять забути про міф маркетологів, адже незалежно від пори року, нам треба отримати стільки рідини, скільки потребує організм в певний час.

Нікому не можна перебувати в стані спраги й тим паче — зневоднення.

Немає норми вживання води, наголосили у МОЗ. Натомість є відчуття спраги, розуміння потреби у воді, залежно від різних факторів.

Дорослим потрібну кількість рідини підкажуть відчуття, а маленьким дітям — дорослі. Старшим людям, які не п'ють воду з певних причин, може знадобитися допомога.

Водний баланс — це те, скільки води ви втрачаєте і маєте отримати ззовні. Річ у тім, що він залежить від чималого переліку факторів: температури та вологості повітря, одягу, заняття, спожитої їжі, стресу й переживань, роботи нирок, ліків тощо.

Таких факторів, які можуть повпливати на водний баланс, є багато, тож універсальних порад щодо кількості рідини для різних пір року дати неможливо.

Потреба в рідині може змінюватися щодня, зважаючи на обставини, тож орієнтуватися передусім треба на свою спрагу. Формула проста: хочеш пити — пий, не хочеш — не пий.

У МОЗ вважають за рідину не лише чисту воду, а й борщ, узвар, мандарини, яблука, чай, молоко і кефір — все, крім алкоголю та міцної кави.

Останні є діуретиками — містять воду та водночас змушують нирки сильніше її виводити, провокуючи спрагу.

► ЯК РОЗПІЗНАТИ СПРАГУ ДОРΟΣЛИМ, ДІТЯМ ТА ЛЮДЯМ ПОХИЛОГО ВІКУ

Інколи люди можуть плутати спрагу з голодом, або ж свідомо не тамувати її з певних причин: не хочуть підвищувати тиск чи йти до вбиральні.

А от діти та люди з деменцією інколи просто не здатні розпізнати сигнали спраги, тому їм знадобиться допомога інших.

Так, сигналами спраги у дорослих є сухість в роті, ниття під діафрагмою, а іноді закреп.

У дітей спрага може мати прояв раптової вередливості, плаксивості, апатії. В дуже малих дітей, яких мучить спрага, шкіра може втратити пружність.

У МОЗ нагадують, що пити під час і після їди — можна і потрібно! Та привчати малечу треба до води, а не соків, чаю з цукром, газованих напоїв тощо. Навіть натуральні свіжовижаті соки не несуть користі.

Замість напоїв, які коливатимуть рівень глюкози у вас чи вашої дитини, зверніть увагу на воду, яблука, мандарини, апельсини, малину, вишні, огірки, помідори — все це джерела рідини, мінералів, клітковини та вітамінів.

У разі деменції чи обмеженої мобільності людина може сама не згадати, що їй потрібно випити води. Тож приказка про склянку води на схилі літ набуває серйозного відтінку.

Проявами спраги у таких людей можуть бути: запаморочення, сплутаність думок, сухість в роті, кепський настрій.

Розв'язати проблему можна через нагадування: словами, записками, застосунками для телефону, пляшкою, яка буде завжди під рукою.

Якщо є клопіт з тиском й людина із занепокоєнням робить кожен ковток, то в МОЗ рекомендують не терпіти спрагу, а обговорити із сімейним лікарем, що з цим можна зробити.

ГОЛОВА РОЗКОЛЮЄТЬСЯ. ПОЗБУТИСЯ БОЛЮ БЕЗ ПІГУЛОК

ГОЛОВНИЙ БІЛЬ ЗАВДАЄ БАГАТО НЕЗРУЧНОСТЕЙ. МИ НЕ МОЖЕМО ПОВНОЦІННО ЗАНУРИТИСЯ В РОБОТУ, АДЖЕ ДИСКОМФОРТ ПОСТІЙНО ВІДВОЛІКАЄ.

Нині ж в українців загострилися мігрені та головний біль, адже через стрес, хвилювання та втому організм сильно страждає.

Голова також може боліти через виснаження, недосип, недоїдання й страшні звуки вибухів.

Як можна позбутися головного болю без ліків, адже не завжди є можливість їх придбати?

► КОНТРАСТНИЙ ДУШ

Якщо маєте можливість, спробуйте прийняти контрастний душ упродовж декількох хвилин.

Кожні 15–30 секунд змінюйте воду з теплої на більш прохолодну.

Після цього треба тримати баланс: не варто відпочивати та й не треба перевантажувати себе зайвими справами.

► ТОЧКОВИЙ МАСАЖ

Коли болить голова, треба знайти місце болю та помасажувати його. Інколи це дуже добре допомагає та біль минає. Робити масаж варто круговими рухами протягом хвилини.

Якщо причиною головного болю є робота за комп'ютером, то варто відволіктися, знайти точку між бровами, яка розміщена в центрі голови, і масажувати її.

► ВИПИТИ ЧАЮ

Усі ми знаємо, що м'ятний чай заспокоює. Він знімає напругу, допомагає розслабитися і при цьому покращує мозкову діяльність.

А ще варто знати, що липовий чай працює як антистресовий препарат.

Ромашковий чай зменшує біль, його краще пити в другій половині дня. А зелений чай допомагає вивести токсини з організму і нормалізує тиск.

► ПОЇСТИ

Причиною головного болю може бути недоїдання. Люди нехтують прийомами їжі та кажуть, що їм навіть крихта до рота не лізе. Проте це виснажує наш організм, і ми втрачаємо сили.

Якщо ви не будете регулярно їсти, то можете спровокувати хвороби підшлункової залози чи самого шлунку.

ВИПАДАЮТЬ МОЛОЧНІ ЗУБИ: ЧИ ТРЕБА ДО СТОМАТОЛОГА

ВИПАДАННЯ МОЛОЧНИХ ЗУБІВ СПРАВА ПРИРОДНА, АЛЕ ДИВНА. ТІЛЬКИ ЗГАДАЙТЕ СВОЄ ЗДИВУВАННЯ, КОЛИ В ОДИН ДЕНЬ ВИ В ДИТИНСТВІ ЗАЛИШИЛИСЯ БЕЗ ЗУБА, А БАТЬКИ ЛИШЕНЬ СКАЗАЛИ ПОКЛАСТИ ЙОГО ПІД ПОДУШКУ АБО КИНУТИ ЧЕРЕЗ ПЛЕЧЕ.

Попри те що молочні зуби випадають у всіх, варто пояснити дитині, як це відбувається і чому. А також кожній мамі чи татові треба знати, коли звертатися до лікаря, щоб постійні зуби дитини росли рівними та здоровими.

Формуватися зубний ряд починає ще в утробі матері. В піврічному віці він прорізається на поверхню, а приблизно у п'ять-шість років випадає, щоб на зміну прийшли постійні зуби.

Молочних зубів не 32, як у дорослих, а лише 20. Тому не лякайтеся, якщо недорахуетесь 12 зубчиків у свого малюка, вони виростуть з часом.

У дітей відсутні премолляри, а присутні лише молочні моляри, різці та ікла.

Спрогнозувати точну дату випадання першого мо-

лочного зуба неможливо. Лікарі зазначають, що це дуже індивідуальний процес, який залежить від багатьох факторів:

- ◆ індивідуальні особливості організму дитини;
- ◆ спадковість;
- ◆ перебіг вагітності мами;
- ◆ хвороби інфекційного характеру, якими дитина перхворіла до 6 років.

Зазвичай, процес випадання молочних зубів починається у віці п'яти-шести років і триває до 14 років. Така тривалість зміни молочних зубів на постійні цілком нормальна.

У цей період життя молочні корені поступово розсмоктуються, залишаючи зуб без міцного кріплення. Через це він легко та безболісно випадає, а через кілька днів уже видніється верхівка постійного зуба.

Лікарі стверджують, що важливим є порядок випадання. Зазвичай першими випадають центральні різці, спершу нижні, а потім верхні. Наступними — бокові різці, а потім ікла і моляри.

Якщо у вашого малюка зуби випадають інакше, не треба панікувати. Це також залежить від індивідуальних чинни-

ків та організму кожної дитини. Та щоб упевнитися, що зі здоров'ям зубів усе гаразд, зводіть малюка до стоматолога.

► КОЛИ ЗВЕРТАТИСЯ ПО ДОПОМОГУ

За словами фахівців, звертатися до лікаря варто, коли молочний зуб міцно тримається та немає ознак, що він випаде, хоча зверху чи збоку вже росте постійний.

Також до стоматолога потрібно йти, якщо у малюка почалося запалення ясен.

Лікарі також додають, що належить відвідати дитячого стоматолога, коли молочний зуб рухомий, проте не випадає довгий час. Також дитину має оглянути професіонал, якщо у неї є:

- ◆ відхилення загального розвитку;
- ◆ ендокринні захворювання;
- ◆ рахіт;
- ◆ приховані інфекційні хвороби.

Гороскоп на 4 січня

Овен (21 березня — 20 квітня)
У професійній діяльності починається новий цикл, який закладе фундамент на тривалий час. Наберіться терпіння, мудрості і з наполегливістю, властивою вам, рухайтесь до наміченої мети. Вдалий час у всьому, що стосується грошей та угод.

Телець (21 квітня — 21 травня)
Активні ділові люди можуть зіткнутися з перешкодами різного роду. Будьте готові до цього і намагайтеся відкоригувати свої плани заздалегідь. Впевненість у собі допоможе отримати бажану посаду чи підвищення. Багато хто подумав про те, щоб змінити роботу.

Близнюки (22 травня — 21 червня)
Починається сприятливий час для того, щоб розпочати новий напрям у бізнесі, використовуючи знання інформаційних технологій. Зірки рекомендують бути більш гнучкими та дипломатичними, щоб отримати підтримку від впливових покровителів.

Рак (22 червня — 22 липня)
У вільних людей продовжать вирувати неабиякі пристрасті. Кохані сходитимуться і знову розлучатимуться. А ось у сімейних пар все буде рівно та спокійно. Якщо стосунки більше не задовольняють, то краще зважитися на розрив, аніж мучити одне одного.

Лев (23 липня — 22 серпня)
Багато дверей для вас відчинені, важливо правильно в них зайти! Життєвої енергії достатньо для того, щоб рухатися у передбачуваному напрямі з подвоєною силою. Проте будьте готові до певних труднощів, які зроблять вас ще сильнішими, а отримані від успіху емоції — яскравішими.

Діва (23 серпня — 23 вересня)
Активізуються приховані вороги та провокатори. Від четверга з'являється видимість перспектив, але з іншого боку, «відчинено все, але вам туди не треба». Гарний день для нових знайомств та романтичних зустрічей.

Терези (24 вересня — 23 жовтня)
Протягом тижня отримаєте непоганий прибуток, можливе підвищення чи премія. Для багатьох представників знака день виявиться кращим за останні кілька місяців, особливо вдала друга його половина. Службовці матимуть змогу поміняти роботу.

Скорпіон (24 жовтня — 22 листопада)
Прийде підвищена відповідальність, з'являться можливості виправити помилки, зроблені в минулому, відновити зв'язки зі старими друзями, однодумцями чи впливовими людьми. Зірки рекомендують бути сміливішими.

Стрілець (23 листопада — 21 грудня)
Захочеться зробити паузу у стосунках. Для сімейних пар нове романтичне захоплення може стати проблемою, тому зважте на всі за і проти, перш ніж ухвалити відповідальне рішення. У вашому полі зору з'являється багато нових людей, одна із зустрічей може стати доленосною.

Козеріг (22 грудня — 20 січня)
Велика ймовірність юридичних проблем через фінансові документи. Підприємцям необхідно вирішити справи з податковою службою та фінансовими звітами, розрахуватися з боргами. Можливе укладання контрактів із іноземними компаніями.

Водолій (21 січня — 18 лютого)
Стосунки з коханою людиною можуть стати прохолодними, але це тимчасове явище. Вам вдасться повернути колишнє почуття. Якщо ж накопичений негатив переважає над прихильністю, відпустіть все на самоплив — все вирішиться само собою і буде так, як має бути.

Риби (19 лютого — 20 березня)
Втома і затримки у справах на початку тижня можуть негативно позначитися на взаєминах із близькими людьми. Але стан здоров'я загалом міцний, серйозні захворювання вам не страшні. Партнери стають непоступливими, і найімовірніше, доведеться довго шукати компромісне рішення.

БОГОЯВЛЕННЯ: ТРАДИЦІЇ ТА ПОВІР'Я

ВОДОХРЕЩЕ — ОДНЕ З НАЙВАЖЛИВИШИХ У РОЦІ ПРАВОСЛАВНИХ СВЯТ. В ЦЮ УРОЧИСТИСТЬ ЗГАДУЮТЬ ХРЕЩЕННЯ ІСУСА ХРИСТА В РІЧЦІ ЙОРДАН ТА ЙОГО ЯВЛЕННЯ НАРОДУ ЯК СПАСИТЕЛЯ ТА МЕСІЇ.

Коли Христос вийшов на берег, то із небес почув голос Бога, який назвав його своїм Сином. Після цього на нього зійшов Святий Дух. Саме тому свято ще називають Богоявленням.

Християни вірять, що саме хрещення засвідчує таїнство Святої Трійці — в день хрещення Ісуса Бог з'явився у трьох іпостасях: Бог Отець — у голосі, Син Божий — у плоті, Дух Святий — у вигляді голуба.

▶ ЯК СВЯТКУЮТЬ ВОДОХРЕЩЕ

Хрещення Господнє тепер святкуватимемо на 13 днів раніше, тобто 6 січня. У 2024 році цей день випаде на суботу. Дата змінилася через перехід ПЦУ на новоюліанський календар.

Напередодні відмічають Надвечір'я Богоявлення, або Водохресний Святвечір.

У цей час починають проводити обряди, які пов'язані із освяченням води.

У народі Водохресний Святвечір отримав назву «Голодна кутя». А все тому, що святковий стіл має бути пісним, а ще цього дня закінчувалися всі застілля й гучні розваги.

Традиційно на столі повинні бути:

- ◆ Голодна кутя — головна страва на святковому столі, готується з пшениці, перетертого маку, родзинок, меду. Додавати масло заборонено.
- ◆ Пісний борщ — традиційна українська страва, яка готується цього дня без м'яса.
- ◆ Запечена риба — найкраще готувати її на грилі чи в духовці. Можна додати гарнір з овочів.
- ◆ Пісні пироги — начинка може бути різною (від картоплі до яблука).
- ◆ Компот із сухофруктів — також його називають узваром. Найчастіше використовують сушені груші, яблука, чорнослив і курагу.

Віряни обов'язково йдуть на святкову ранкову літургію, а коли повертаються, починають прибирати в оселі, готувати страви. Ввечері знову йдуть до храму на вечірнє богослужіння, після якого господар дому окроплює освяченою водою всі кімнати, дає кожному членові родини випити ковток рідини і запрошує всіх до столу.

— Освячена вода зберігається цілий рік і вона не псується. Коли діти хворіють, то їй дають пити, щоб хвороба швидше відступила.

— Традиційно воду освячують на березі річок. Завичай у цей день б'ють сильні морози, тож на льоді у водоймах вирізують великий хрест і ставлять його біля ополонки.

— Багато хто пірнає в ополонку, бо вважає, що такий обряд начебто очищує від гріхів та заряджає здоров'ям на весь рік. Але священники наголошують, що це не християнська традиція.

— На Водохреще заведено відвідувати родичів та друзів. У цей день вітаються такими словами: «Христос охрестився», на що треба відповідати «У річці Йордані».

— В Хрещенський вечір останній раз шедрують: хлопці — тільки під вікнами тих дівчат, хто подобається. Також це останній день колядок, на який «Меланку» водять зазвичай дівчатка.

— Свічку, яку приносили разом зі святою водою зі служби у Водохресний святвечір, зберігали: вважалося, що ця свічка захищає від нечистої сили. Вірять, що сніг, зібраний у Водохресний вечір, здатний цілювати хвороби.

Щоб зробити шкіру красивою і ніжною, вмийтеся Водохресним снігом.

— У Водохресний Святвечір викупайтеся в лазні — і будете здорові і красиві.

Якщо дівчина вмиється талою водою в Водохресний вечір, то буде привертати увагу чоловіків.

— Господар будинку перед Святою вечерею повинен на дверях намалювати крейдою хрести. У такий спосіб ви вбережете будинок від нечистої сили.

▶ ЩО НЕ МОЖНА РОБИТИ НА ВОДОХРЕЩЕ

◆ Не потрібно плакати на Водохреще, бо якщо цього дня лити сльози, можна проплакати до наступного свята. Цей день потрібно провести без сварок і сліз.

◆ У цей день не можна жодним чином «ображати» воду — плювати у неї, викидати сміття, виливати відходи тощо. Не можна прати, у такому разі вода теж споганюється.

◆ Заборонено робити будь-яку роботу, зокрема прибирати, в'язати, шити. Також не можна навіть виносити сміття — свято спрямоване на очищення від гріхів.

◆ У борг гроші на Водохреще давати не можна — бо залучете бідність до дому.

◆ Не можна занурюватися у воду без сповіді та причастя. Набираючи воду чи занурюючись в ополонку, не можна сваритися, бути ображеним, злим. Інакше від негативних думок вода втратить свої цілющі властивості. Варто це робити тільки з чистою душею та добрими помислами.

Видавець — ТОВ «ГАЗЕТА «ІНФОСІТІ»
Друковане медіа: газета «Інфосіті» м. Харків
Ідентифікатор медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-01820
Передплатний індекс: 61100
Адреса редакції: 61003, м. Харків, м-н Павлівський, буд. 10.

Тел.: +38(066) 832-37-70.
E-mail: llc.infocity@ukr.net.

Редакція не несе відповідальності за зміст і достовірність рекламних матеріалів.
R — матеріали на правах реклами.

Головний редактор — **Наталія РУБАН.**

Газета виходить друком 3 (три) рази на тиждень: у вівторок, четвер та суботу.

Замовлення № 1302.
Наклад номера 19 903.

Ціна за домовленістю.
Віддруковано у типографії ТОВ «ФАКТОР-ДРУК». 61030, м. Харків, вул. Саратовська, буд. 51.

Інфо CITY
ЗБЕРІГАЄМО ТРАДИЦІЇ
реклама та маркетинг
+3 8(066) 832-37-70
E-mail: llc.infocity@ukr.net
ЗАЛИШИ СВОЄ ІМ'Я В ІСТОРІЇ МІСТА
СТВОРЮЄМО МАЙБУТНЄ